SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:921

av Louise Thunström (S)

En modern och rättvis arbetsskadeförsäkring

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att modernisera arbetsskadeförsäkringen med utgångspunkt i förslagen i SOU 2023:53 i syfte att stärka den ekonomiska tryggheten och skapa en mer jämställd och rättssäker försäkring och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den som skadas eller blir sjuk av sitt arbete ska kunna lita på att arbetsskadeförsäkringen ger ekonomisk trygghet. Det är en grundläggande del av den svenska socialförsäkringen. Den som har arbetat och bidragit till vårt gemensamma välstånd ska inte behöva drabbas av ekonomisk otrygghet när kroppen eller hälsan inte längre håller.

Arbetsskadeförsäkringen har under lång tid utvecklats i en riktning där allt färre beviljas livränta. Höga krav för att få sin rätt till ersättning prövad och ett komplicerat regelverk innebär att människor som skadas i arbetet riskerar att stå utan den ekonomiska kompensation som försäkringen är avsedd att ge.

Riskerna för arbetsskador är ojämnt fördelade på arbetsmarknaden. Människor som arbetar inom äldreomsorgen, industrin, byggbranschen och andra fysiskt eller psykiskt krävande yrken har ofta begränsade möjligheter att påverka sina arbetsförhållanden. Den som får sin arbetsförmåga nedsatt till följd av arbetet har dessutom inte alltid

möjlighet att byta till ett mindre belastande arbete. Det gör arbetsskadeförsäkringen särskilt viktig för människor i arbetaryrken.

Arbetslivet har förändrats och försäkringen behöver bättre spegla de risker som finns i dagens arbetsliv. Arbetsskador handlar inte enbart om olyckor och fysiska belastningsskador. Även psykisk ohälsa till följd av skadlig arbetsbelastning och sjukdomar som uppkommer genom smitta i arbetet behöver omfattas av ett ändamålsenligt försäkringsskydd.

Det finns också ett tydligt jämställdhetsperspektiv. Kvinnor och män arbetar ofta i olika yrken och utsätts för olika typer av arbetsmiljörisker. Kunskapen om och bedömningen av arbetsskador måste vara likvärdig oavsett om skadan uppstår i ett kvinno- eller mansdominerat yrke. Försäkringen ska ge kvinnor och män samma möjligheter till ersättning när arbetet orsakar skada eller sjukdom.

I betänkandet ”En ändamålsenlig arbetsskadeförsäkring – för bättre ekonomisk trygghet, kunskap och rättssäkerhet” (SOU 2023:53) lämnas flera förslag för att förbättra försäkringen. Bland annat föreslås förändrade grundkrav för livränta, att det lägsta beloppskravet för inkomstförlust avskaffas och att undantagen för vissa psykiska och psykosomatiska skador samt smitta tas bort. Utredningen föreslår även förändringar för att göra bedömningarna mer rättssäkra, likvärdiga och förutsägbara.

Förslagen syftar till att fler människor ska få sin rätt till ersättning prövad och att arbetsskadeförsäkringen bättre ska uppfylla sitt syfte. Det är angeläget att detta arbete förs vidare.

Arbetsskadeförsäkringen ska vara en trygghet för den som drabbas, inte ett system där höga trösklar gör det svårt att få ersättning. Den som har slitit ut sig eller blivit sjuk på jobbet ska inte dessutom behöva bära hela den ekonomiska konsekvensen.

Regeringen bör därför gå vidare med en modernisering av arbetsskadeförsäkringen med utgångspunkt i förslagen i SOU 2023:53.

Louise Thunström (S)